

VII.

Мене лично Скобелевъ ма поражаваше съ изумителното излишество на жизненност. Азъ знаа до сега само старецъ С. И. Мальцовъ, който показва таквъ излишество на вътрѣшна сила, енергия, инициатива въ всичко. Скобелевъ бѣше инициаторъ по прѣвмущество. Съ бързина и силата на параходенъ казанъ той създаваше идеи и проекти въ това время, когато не воюваше. Тъкмо да кажъ, азъ рѣшително не могъ да разберъ, кога той отпочиваше. Като отиждуваше сто и петдесетъ верста възъ сѣдлото на карьеръ, като размѣни и натири при това нѣколко коня, той тозъ часъ приемаше донесения, правяше маса распорѣженія, които изисквахъ неморимъ умъ, а бързина и свѣжестъ на съображенията; отиваше въ лагеритъ да узнае, какво са вари въ котлитъ на солдатитъ, мимоходомъ провѣряваше авиационитъ и наконецъ, като свършваше всичко това, или сѣдаше да чете книгитъ, които той съ хитростъ получавахе при най-невъзможнитъ условия, и всякога сериознитъ, които изисквахъ напругание на мислитъ, или съ енергията на дълбоко убѣденъ чловкъ, на когото сж скѣпи принципитъ му, вѣтживаше въ прѣпирія съ Куропаткина, съ мене, съ доплнитъ за нѣщо приятель. Той привождаше при това за доказателство на неказаннитъ отъ него тезисъ, цѣлъ арсеналъ исторически факти, означаваше безпогрѣшно цифритъ, годинитъ и имената, посочваше на литературата на даденнитъ въпросъ. Не стига това, той се явяваше при младитъ офицери, и подъ видъ на шега почнуваше да ги учи на това или на друго таинство отъ военното дѣло.... Това не бѣше сухъ умъ, който цѣлъ е отишелъ въ своето дѣло. Напротивъ; и тукъ излишекътъ на жизненността го нехарчуваше. Азъ мисля, всичкитъ нему близки людие, помнятъ обѣдитъ на Михаила Дмитриевича, гдѣто той се развиваше цѣлъ въ тѣснитъ кръгъ на приятелитъ, умѣяещъ да се произнася за сериозенъ въпросъ сериозно, на шьгата съ шьга, като занимаваше окръжающитъ съ масторски разкази, пълни съ юморъ, съ ясни опрѣдѣления, наблюдателност.... На едно той всякога бѣше чуждъ — на сантимен-